

KONINKLIJKE NEDERLANDSE SCHAAKBOND (26/20035)

Concept notulen van de Algemene Vergadering van de KNSB, gehouden op zaterdag 29 november 2025 in De Weerelt van Sport te Utrecht, aanvang 12.45 uur.

Aanwezigen Ledenraad:

W.S.J. Arns	C.A.H. Hoekstra
D.C.W. Binnendijk	M.G.A. Hoffer
Th.N.M. Blaeser	M.B.C. Kanbier
R.M.E. Coenjaerts	G. Milort
J.M.M. Derksen-Harmsen	W. Passtoors
M.J. Driessen	J.J.A. Poland
H.R. Eppinga	M. de Wit
E.G.A. de Graaf	F.G.P.J. van Zutphen
A. Hendrickx	

Overige aanwezigen:

Algemeen Bestuur

D. Hoogland, voorzitter
I. Heine
J. Knuvers
M.H.J. Peek
P. Scheeren
F. Tijdeman

Ereleden/leden van verdienste

J. de Boer
E. Mijnheer

Toehoorders

E. Broeren
H.G.K. van Lingen

Bonds bureau

D.U.C. Tjiam
T. Können, notulist

Afwezig m.k.

M. Bosman
M.M.M. Colsen
S. Faber
L. van Foreest
G.E. de Lange
A. Rongen
A.A. Schuering
E. Talpe
C. de Vries

Besluiten Ledenraad 29 november 2025

- Dhr. Harold van der Heijden is benoemd tot lid van verdienste.
- Dhr. Erik Broeren is toegetreden tot het bestuur.
- Dhr. Heine en dhr. Knuvers zijn herkozen voor een volgende termijn.
- Het Meerjarenbeleidsplan is vastgesteld.
- Begroting en jaarplan voor 2026 zijn aangenomen.
- Vroeg in 2026 wordt er een extra Ledenraadsvergadering gehouden.
- Het reglement van de Coco is vastgesteld.
- De leden van de FAC zijn de heren Coenjaerts, De Graaf, Van Zutphen en Kanbier.
- De OSBO is opgegaan in de KNSB.
- Er is een vrijwilligersvergoeding ingesteld voor leden van het algemeen bestuur.

Afspraken gemaakt en toezeggingen gedaan tijdens de vergadering

Op de agenda voor de online Ledenraad van 13 januari 2026

- Voorstel van de SGS om de poules in de Vijfde en Zesde Klasse te vergroten (enig agendapunt).

Op de agenda voor de Ledenraad van voorjaar 2026 (beeld- en opinievormend)

- Overleg over contributie en indexering.

Overige afspraken en toezeggingen

- Het bestuur overlegt met de Coco over de inlassing van een correctieronde vóór het openbaar maken van de voorlopige notulen.
- Het bestuur overlegt met de Coco over de wens de beeld- en opinievormende vergadering te vervroegen naar het voorjaar.
- Het bestuur informeert de Coco over de suggestie om de regionale Raadsleden gezamenlijk iets over hun werk in de Ledenraad te laten terugkoppelen aan de bonden die hen hebben voorgedragen.
- In de voorlopige notulen van 6 september 2025 wordt de verkeerd weergegeven uitspraak van mevr. Derksen-Harmsen over schaken en dementie aangepast.
- Bij het branding- en imago-onderzoek ten behoeve van het MJBK wordt gekeken naar de suggestie dat een organisatie haar eigen (interne) identiteit moet kennen om aan imagooverandering te kunnen werken.
- Dhr. Tjiam antwoordt op de stelling van dhr. De Boer dat contributieverhogingen per 1 januari moeten ingaan, tegelijk met het jaarplan.
- De eventuele herbenoeming voor de FAC van de heren Coenjaerts en Kanbier is over twee jaar.
- De Raadsleden laten per mail weten welke zaken zij van belang vinden om in volgende voortgangsreportages op te nemen.
- Het bestuur brengt de suggestie om kadercursussen open te stellen voor Vlamingen over aan de commissie Verdienmodellen.
- Dhr. Tjiam spreekt met de verantwoordelijke op het Bondsbureau over de meerwaarde van KNSB-programma Swiss Master en over de informering van gebruikers dat de berekening van weerstandspunten niet meer aan FIDE-eisen voldoet.

Afspraken gemaakt en toezeggingen gedaan tijdens de vergadering zijn door omlijning gemarkeerd. De aanduiding dhr. of mevr. is telkens na de eerste keer weggelaten.

1. Opening

Om 12.49 uur opent *de voorzitter* de eerste ‘echte’ (besluitvormende) vergadering van de Ledenraad. Hij merkt op dat hij nog nooit zoveel mailverkeer voorafgaand aan de vergadering heeft gezien, en adviseert om wanneer iets niet helemaal goed lijkt te gaan snel de telefoon te pakken om samen een oplossing te zoeken.

NOC*NSF vervangt zijn bestuur van vrijwilligers per 1 januari 2026 door een Raad van Toezicht. Het KNSB-bestuur zal gaandeweg aan de nieuwe situatie moeten wennen.

2. Mededelingen en ingekomen post

Afmeldingen zijn ontvangen van dhr. Colsen, dhr. De Lange, dhr. Talpe en dhr. De Vries – toevallig helaas de gehele Coco –, van dhr. Van Foreest en van de leden van verdienste dhr. Bosman, dhr. Faber, dhr. Rongen en dhr. Schuering.

Dhr. Tjiam meldt dat er twee stukken van de NHSB zijn binnengekomen over de contributie en de competitie. Ze zijn niet geagendeerd omdat het te kort dag was. Hoe de Ledenraad omgaat met stukken van regionale bonden is iets waarmee nog ervaring moet worden opgebouwd. Van belang is hier het voorschrift dat een onderwerp kan worden geagendeerd door minimaal vijf leden.

Onder applaus benoemt *de voorzitter* Harold van der Heijden tot lid van verdienste. Het voorstel en het bijbehorende stuk zijn zoals te doen gebruikelijk buiten de agenda gehouden, maar wel aan de Ledenraad toegestuurd. *De voorzitter* zal dhr. Van der Heijden de volgende dag de versierselen opspelden.

Dhr. Mijnheer, in de vorige vergadering tot lid van verdienste benoemd, krijgt nu onder applaus zijn versierselen opgespeld.

3. Ter besluitvorming: Concept notulen Bondsraad 14 juni 2025

- Concept notulen Bondsraad 14 juni 2025

Dat de Ledenraad moet beslissen over het verslag van de laatste Bondsraadvergadering is een merkwaardige situatie, maar een onvermijdelijke, merkt *de voorzitter* op – waarna de Ledenraad de notulen vaststelt.

Dhr. Poland vraagt naar de uitkomsten van het contact tussen de werkgroep Verdienmodellen en de Belgische schaakbond, waarover onder punt 9 (Rondvraag) iets is gezegd. *Dhr. Heine* antwoordt dat er een inspirerend overleg is geweest. De Belgische bond draait volledig op vrijwilligers en er is geen bondsbureau, waardoor de contributie lager is, maar de organisatie ook kwetsbaar is. Er komt nog een vervolgoverleg, waarbij de hele werkgroep Verdienmodellen aanwezig kan zijn.

- Opvolging actiepunten Bondsraad 14 juni 2025

Hierop komt geen commentaar.

- Ter kennisname: Concept notulen Ledenraad 6 september 2025

Onder aan p. 8 wordt *mevr. Derksen-Harmsen* de uitspraak in de mond gelegd dat schaken dementie zou voorkomen. Wat ze zei was dat schaken een remmende invloed op dementie kan hebben.

Derksen-Harmsen voelt zich er ongemakkelijk bij dat een uitspraak die zij niet voor haar rekening had willen nemen in de openbaarheid is gebracht. Het verbaast haar dat de vergaderverslagen al op de website worden gezet voordat ze zijn vastgesteld. *De voorzitter* antwoordt dat dit in de Bondsraadtijd is ingesteld om de schaakwereld niet te lang op informatie te laten wachten. *Dhr. Van Zutphen* stelt voor om na het rondsturen onder de Ledenraad een periode van een week of twee in te bouwen waarin de leden hun eerste reacties kunnen geven. Nadat die zijn verwerkt kan het stuk openbaar worden

gemaakt. De vaststelling gebeurt dan net als nu in de volgende vergadering. *Tjiam* zegt dat zoiets mogelijk is. De voorzitter wil de mogelijkheden met de Coco bespreken.

Dhr. Coenjaerts is verbaasd dat de notulen van 6 september en 18 oktober alleen ter kennisname zijn meegestuurd. *De voorzitter* antwoordt dat de vergadering van 18 oktober van de Ledenraad zelf was en dat het verslag daarom niet in een vergadering met het bestuur wordt vastgesteld. De vergadering van 6 september was een discussiebijeenkomst, geen besluitvormende vergadering. *Coenjaerts* werpt tegen dat er wel commissies zijn ingesteld. Als het verslag niet wordt vastgesteld, is dat besluit niet geldig. *De voorzitter* stelt voor beide verslagen alsnog vast te stellen.

Het concept notulen van 6 september wordt met de bovenvermelde aanpassing vastgesteld. De voorzitter belooft *Derksen-Harmsen* dat het verslag op de website wordt aangepast.

- *Ter kennisname: Concept notulen bijeenkomst Ledenraad 18 oktober 2025*
De namen *Binnendijk* en *Hendrickx* zijn verkeerd gespeld.

De uitspraak dat *Poland* nog een jaar actief is in de Ledenraad klopt niet, zoals hij al aan *De Lange* heeft gemeld.

Met deze aanpassingen wordt ook dit verslag vastgesteld.

4. Ter besluitvorming: Samenstelling bestuur KNSB

- *Voorstel (her)benoeming bestuursleden KNSB*

De voorzitter wil het nogal summiere officiële stuk graag wat aanvullen. Hij acht *Erik Broeren* gezien zijn CV een zeer geschikte bestuurskandidaat, wiens persoonlijkheid ook goed in het team past. *Dhr. Broeren* is zeer enthousiast en heeft zichzelf gekandideerd. In zijn vorige functie heeft hij een relevant netwerk in de sportwereld opgebouwd. Met hem wordt een van de niet-leden die wel schaken binnengehaald, iets wat in het verleden uitstekend is bevallen.

Omdat *Broeren* momenteel – net als zijn voorganger *Nischa Jansen-Janssen* – bij NOC*NSF werkt, is er gekeken of de schijn van belangenverstremgeling kan ontstaan. Noch het bestuur, noch *Broeren* zelf verwacht problemen. *Broeren* vult aan dat hij als interimmanager bij NOC*NSF nog twee maanden te gaan heeft. Mocht hij daarna opnieuw een functie bij dezelfde organisatie gaan vervullen, dan wordt de mogelijkheid van belangenverstremgeling weer tegen het licht gehouden.

Desgevraagd zegt *de voorzitter* dat *Broeren* voor de bestuursfunctie lid moet worden van de KNSB, hetzij bij een club, hetzij persoonlijk.

Dhr. Binnendijk verwacht dat de benoeming van *Broeren*, met zijn interessante CV, de schaakwereld ten goede komt. Hij is ook verheugd dat twee goed functionerende zittende bestuursleden willen doorgaan.

De vergadering benoemt *Broeren* bij acclamatie tot bestuurslid.

Heine en *dhr. Knuvers* stellen zich herkiesbaar. *Heine* meldt dat het in zijn geval niet voor de volle termijn is. Hij heeft er nu zes jaar in het bestuur op zitten en denkt dat met het aantreden van de Ledenraad, een nieuwe FAC en een nieuwe directeur van het Bondsbureau het moment daar is om plaats te maken voor nieuw bloed. *Heine* wil in juni 2026 afzwaaien. *De voorzitter* meldt dat er contact is met een kandidaat-opvolger. De bedoeling is dat die al wordt ingewerkt terwijl *Heine* nog deel uitmaakt van het bestuur.

Heine en *Knuvers* worden bij acclamatie herbenoemd.

De voorzitter heeft bloemen voor de drie (her)benoemde bestuursleden.

5. Ter besluitvorming: MJBP 2026-2029

- MJBP 2026-2029

- Bijlage: Uitvoeringsstrategie MJBP 2026-2029 november 2025

In zijn toelichting zegt *Knuvers* dat het voorliggende plan in het teken staat van de letter D. Uit de vele Discussies is een MJBP voortgekomen met Durf en Daadkracht. Dynamiek is er ook, want wat nu wordt besloten is niet in steen gebeiteld: de Uitvoeringsstrategie kan naar bevind van zaken worden aangepast. Ten slotte is er Dank voor Tjiam en zijn Bonds bureau, voor de medebestuurders, voor degenen in de schaakwereld en daarbuiten die een bijdrage hebben geleverd en voor de Bonds- en de Ledenraad. *Knuvers* vraagt de Ledenraad of de speerpunten nu zijn wat ze moeten zijn.

Coenjaerts vindt dat het bij veel speerpunten ontbreekt aan meetbaarheid, een van de vijf eigenschappen uit het op p. 9 van het MJBP aangehaalde begrip SMART. Zo is niet te beoordelen of beoogde doelen worden gehaald. *Knuvers* antwoordt dat het eerste jaar vooral een onderzoeksjaar moet worden. De resultaten van de onderzoeken moeten helpen uitwijzen wat goede einddoelen zijn en hoe deze meetbaar kunnen worden gemaakt. Het is nu nog te vroeg om dat vast te stellen.

Bij de tekst over het topschaak (p. 11) zou *Coenjaerts* onderbouwd willen zien dat het topschaak leden trekt, aangezien er veel geld naartoe gaat. Volgens *Knuvers* heeft in alle sporten de top de rol van aandachtstrekker, die de jeugd en anderen stimuleert om actief te worden. *Broeren* vult aan dat uit een onderzoek van de tennisbond bleek dat de ‘gouden generatie’ met onder anderen Krajicek voor veel ledenaanwas heeft gezorgd. De topsporters maken het mogelijk de sport in beeld te brengen, zodat jongeren er bijvoorbeeld op tv naar kijken.

Coenjaerts werpt tegen dat schakers in de gewone media bijna onzichtbaar zijn. *Knuvers* vindt dat de vraag naar een ‘tegenprestatie’ van de topspelers gesteld mag worden. Dat kan bijvoorbeeld inhouden dat ze zich meer beschikbaar stellen voor mediadoeleinden. *Broeren* heeft bij de korfbalbond ervaring opgedaan met zo’n aanpak: vier spelers werden door het seizoen heen gevolgd op sociale media en in nieuwsberichten. Ze beantwoordden vragen over hun leven als topsporter. Dat hielp veel om de competitie en de sport meer gezicht te geven. Iets dergelijks zou ook in het schaken kunnen werken. *Dhr. Passtoors* meent dat zulke aandacht in de tijd van Euwe en in het dammen inderdaad heeft gewerkt. *Dhr. Milort* zegt dat de successen van Timman en meer recent die van Giri publiciteit hebben opgeleverd, evenals de tv-serie The Queen’s Gambit. Maar over het algemeen gaat het in het gewone nieuws weinig over schaken. Hij oppert daar een deel van het budget voor te gebruiken. *Dhr. Eppinga* gelooft als oud-topvolleyballer zeker dat de toppers voor promotie van de sport zorgen. De volleybaltop had veel impact op de jeugd, met name door het geven van clinics. De bond betaalde hun een vergoeding voor de kosten die ze maakten om aanwezig te zijn.

Knuvers concludeert dat de suggestie is om de promotiewaarde van de top zoveel mogelijk te benutten.

Van Zutphen ziet het als een getrappt systeem. Als mensen online gaan schaken, hoeft dat niet meteen tot nieuwe leden te leiden. Daarvoor is een extra prikkel nodig, zoals media-aandacht voor de schaaksport.

Poland had graag een inschatting van de kosten en baten gezien. De vorige FAC had al problemen met het vorige MJBP en nu ontstaat weer dezelfde situatie. *Knuvers* antwoordt dat er in het eerste jaar vooral onderzoek wordt gedaan. Aan het eind van dat jaar worden er vanuit de negen speerpunten initiatieven opgezet, die in de begroting van het volgende jaar worden opgenomen. Dat gebeurt elk jaar opnieuw.

Poland betwijfelt of de onderzoeken veel nieuws gaan opleveren. De kennis over de schaakwereld is er immers al, gezien de vele mensjaren ervaring binnen bestuur, Bonds bureau en Ledenraad. *Knuvers* antwoordt dat er volgens het bestuur op de specifieke terreinen van het plan nog onvoldoende kennis is. *Tjiam* vult aan dat het bestuur en het Bonds bureau samen wel veel kennis hebben, maar dat er ook veel dingen zijn die zij niet zien. Vaak hebben die te maken met weten wat er onder de leden leeft. In

het verleden zijn plannen mislukt doordat daarvan geen goed beeld was. Volgens *Derksen-Harmsen* zijn veel onderzoeken van vroeger achterhaald doordat de wereld door o.a. de digitalisering wel sterk is veranderd. Nieuw onderzoek lijkt haar daarom een goed idee.

Op een vraag of behalve leden ook thuisschakers en anderen worden bevraagd, antwoorden *Tjiam* en *Knuvers* dat een van de speerpunten de vrije schaker is. Er zal worden onderzocht wat dat voor iemand is en of hij/zij de stap naar het georganiseerde schaak wil maken. Volgens *Derksen-Harmsen* voelt achter een bord zitten vaak erg 'anders' voor schakers die online spelen gewend zijn. Dat en het speeltempo zijn potentiële drempels. *Knuvers* zegt dat alternatieve avonden een manier kunnen zijn om onlineschakers te werven. Bij de clubs van *Milort* en *dhr. Arns* functioneren zulke avonden goed. *Arns* vindt dat de KNSB op dit gebied meer initiatief kan ontplooien.

Eppinga vindt het goed het bij de huidige negen speerpunten te houden, te meer omdat dit MJBP meer naar buiten is gericht dan de vorige. Aanpassingen kunnen naar bevind van zaken worden gemaakt.

Van Zutphen vindt het een goede zaak dat de speerpunten gemakkelijk zijn uit te leggen. In het Fundament mist hij wel de 20.000 actieve schakers; wat zij eraan hebben is moeilijk in de tekst terug te vinden. Meegeven van de boodschap 'We doen het met jou als actieve schaker' lijkt hem van belang bij de communicatie.

Poland betreurt de terugloop van 390 naar 366 actieve verenigingen. Volgens *Tjiam* is het juist daarom belangrijk onderzoek te doen. De krimp van het aantal clubs komt nauwelijks door fusies en vooral door terugloop in de regio's. De problemen daar zijn heel anders dan in de steden. Dat er per saldo een ledengroei is, komt doordat de aanwas in de grote steden de krimp in de regio's overtreft.

Dhr. Kanbier ziet in het plan geen speciale aandacht voor het vinden van vrijwilligers, terwijl zij wel nodig zijn om het uit te voeren. Hij pleit ervoor daaraan meer prioriteit te geven. *Knuvers* neemt dat mee.

Volgens *Arns* moet de KNSB oppassen zichzelf niet uit de markt te prijzen. Toen de nieuwe voorzitter van de SBO een rondje langs de verenigingen maakte, bleek dat het aantal zwarte clubs sterk toeneemt omdat men de afdracht aan de bond te hoog vindt. *Arns* pleit daarom tegen de indexering. *Milort* en *Poland* herkennen het geschetste beeld in de HSB en NHSB. Volgens *Binnendijk* hebben ook in Leiden met name de kleine clubs het moeilijk, ook vanwege de contributie. Misschien zijn kleine clubs vaker financieel ongezond en mogelijk is dat op te lossen met de al eens voorgestelde differentiatie van de contributie naar clubomvang. Of tussen clubs die wel en geen KNSB-competitie spelen, vult *Milort* aan. *De voorzitter* zegt dat de werkgroep Verdienmodellen hiernaar kijkt. Een opmerking van *Kanbier* over een door deze werkgroep niet ontvangen mail is in dit verslag onder punt 12 opgenomen.

Coenjaerts zou de kaderopleidingen meer prioriteit willen geven. Het is een probleem om in de competitie genoeg arbiters te krijgen en hun kennisniveau is vaak te laag. Bijscholing is belangrijk. De cursussen zouden op een centrale locatie en/of als webinar moeten plaatsvinden, zodat ze toegankelijk zijn voor deelnemers uit de periferie. Er bestaan organisaties die zich specialiseren in het organiseren van grote webinars.

Mevr. De Wit vraagt of het branding- en imago-onderzoek ook ingaat op de vraag hoe de identiteit van de organisatie wordt vastgesteld. Identiteit (hoe je jezelf ziet) is iets anders dan imago (hoe de buitenwereld je ziet). Maar om te weten wat je over jezelf wilt vertellen om je imago te veranderen, moet je wel eerst je identiteit kennen. Broeren antwoordt dat dit wordt meegenomen.

Dhr. Driessen pleit ervoor de onderzoeken vooraf te laten gaan door een grondige verkenning. Voordat een groot onderzoek wordt gestart, moet je eerst je voelhorens uitsteken om te weten te komen wat een goede vraagstelling is. Te snel besluiten over de vraagstelling brengt het risico met

zich mee dat wat er onderzocht is achteraf niet blijkt te zijn wat men had willen weten. Als er al statistiek beschikbaar is, is het een belangrijke vraag wat voor gegevens er nog ontbreken.

Knuvers vat de bevindingen samen. Het MJBП ziet er in de ogen van de Ledenraad goed uit. Belangrijke punten zijn aandacht voor onderzoek en het meetbaar maken van de speerpunten; meer aandacht voor de marketing en communicatie van de schaaksport; aandacht voor het Fundament; en hoge prioriteit voor sterke verenigingen en voor opleidingen. De vergadering stemt unaniem in met deze weergave van de discussie en stelt tegelijk het MJBП vast.

6. Ter besluitvorming: Begroting/jaarplan 2026

- *Voorstel begroting/jaarplan 2026*
- *Begroting/jaarplan 2026*
- *Bijlage: Hoofddijnen investeringsbegroting MJBП 20206-2029*
- *Advies FAC*
- *Amendement dhr. Coenjaerts (los rondgestuurd)*

Heine geeft een inleiding met uitleg over het proces van totstandkoming van begroting en jaarplan.

Hierna licht *Kanbier* het advies van de FAC toe. Hij dankt het Bondsbureau voor het beantwoorden van de vragen ondanks de hoge tijdsdruk die er mede in verband met het MJBП was. Voor de FAC is het een prettig proces geweest.

Heine dankt de FAC namens het bestuur voor het heldere advies, waarna hij gelegenheid geeft voor het stellen van vragen.

Driessen merkt op dat zijn opmerking onder het vorige punt en de aanbeveling van de FAC om een businesscase op te stellen voordat er een interim-manager wordt ingesteld, dezelfde kern hebben: doe het voorwerk goed voordat je kosten maakt. Hij adviseert om de contributie niet al komend jaar aan te passen, zoals het amendement van Coenjaerts voorstelt. Een begroting moet niet op de valreep worden aangepast. Wel is het goed om in 2026 over differentiëring en indexering van de contributie na te denken. *Driessen* miste in de begroting de stand van het vermogen en de bestemmingsreserve. Die zou hij er voortaan graag bij willen hebben, o.a. om het effect van de MJBП-plannen op het vermogen te kunnen bijhouden.

In het FAC-advies is sprake van een totaal van 330.000 euro voor topschaak en talentontwikkeling. *Poland* komt bij het optellen van de cijfers in de begroting tot een lager bedrag en vraagt hoe dat kan. Volgens *Kanbier* is het bedrag van de FAC inclusief loonkosten. Het Bondsbureau heeft die kosten per onderdeel berekend en de FAC heeft de loonkosten voor topschaak en talentontwikkeling meegeteld. *Poland* hoopt dat het jaarbericht van 2025, dat volgend jaar wordt opgesteld, weer een toerekening naar de personeelskosten bevat.

Volgens *Poland* moet volgens de statuten de Ledenraad de contributie vaststellen. Aangezien dat in deze en de vorige vergadering niet op de agenda heeft gestaan, kan de begroting niet worden goedgekeurd. Als de begroting zou worden goedgekeurd en de contributieverhoging daarna niet, zou er plotseling een begrotingsgat van 55.000 euro ontstaan.

Milort herhaalt dat er meer zwarte en grijze clubs komen. Die laatste doen niet mee aan de KNSB-, maar wel aan de regionale competitie. Er is al eerder voorgesteld de afdracht van teams voor de competitie te verhogen en de persoonlijke contributie te verlagen. Dat idee had *Milort* in de begroting verwerkt willen zien. Verder is de indexering van 1 oktober 2025 volgens hem zonder toestemming van de Ledenraad gebeurd. *Milort* hoopt dat de voorgestelde vervroeging van de op 26 september geplande vergadering (beeld- en opinievormend over beleid) doorgaat, zodat contributiekwesties als deze ruim voor het opstellen van de begroting van 2027 aan de orde kunnen komen.

Heine en de voorzitter antwoorden dat het altijd zo is geweest dat met het vaststellen van de begroting impliciet de contributie werd goedgekeurd. De indexering is met de Ledenraad gecommuniceerd.

Heine doet een appel op de Ledenraad om de contributieverhoging niet met terugwerkende kracht ongedaan te maken. De Ledenraad moet ernaar streven ‘voorwaartse’ besluiten te nemen, geen achterwaartse. Achter de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) van het Bondsbureau zit een heel netwerk van berekeningen, gebaseerd op de speerpunten. Als nu wordt besloten de begroting aan te houden en de contributie te veranderen, ontstaat er chaos in de *going concern*.

De voorzitter vindt het een terecht punt dat de besluitvorming over contributie en begroting beter kan worden gestructureerd, maar stelt voor de contributie voor 2026 zo te laten. Het bestuur zal in de voorjaars-Ledenraad de contributie en de indexering op de agenda zetten, zodat de raad weet op welke contributie de volgende begroting is gebaseerd.

Binnendijk ondersteunt het pleidooi van de penningmeester en de voorzitter. De differentiëring van de contributie vereist denkwerk. Indexeren is normaal, anders besluit je impliciet tot een bezuiniging van 3,3%. *Milort* sluit zich daarbij aan. *Heine* zegt dat als men echt vindt dat de contributie omlaag moet, de portefeuilles van het Bondsbureau beleidsmatig tegen het licht moeten worden gehouden.

Poland vermoedt dat over het hoofd is gezien dat de statuten een afzonderlijk punt bevatten met het voorschrift de contributie in de Ledenraad te laten vaststellen. Zo’n expliciete vaststelling helpt ook om beter na te denken over de achtergronden van de contributie. Het bestuur weet dat de contributie een belangrijk onderdeel van het beleid is, dat in het land een steeds grotere rol speelt. Proberen leden te werven terwijl ondertussen de clubs het loodje leggen, is een tegenstrijdige aanpak. De meeste clubs indexeren niet, maar bepalen hun ledenafdracht aan de hand van hun kosten. Zo zou de KNSB het ook moeten doen. Met indexeren maak je het jezelf te gemakkelijk: je hoeft niet echt te verantwoorden waarom je de contributie verhoogt. Daar komt nog bij dat de gehanteerde consumentenprijsindex voor de KNSB ongeschikt is. *Heine* herkent de sentimenten in het land en erkent dat de bond daar iets mee moet. Er moet echter voor worden gewaakt om vanuit die sentimenten te ontsporen door de begroting aan te houden. *Driessen* merkt op dat de loonkosten die volgens de CAO worden geïndexeerd al de helft van de begroting uitmaken.

Kanbier zegt dat de FAC de inflatiecorrectie als een gegeven ziet, zeker voor het komende jaar. De FAC proeft wel de onvrede rondom de contributie. De Ledenraad kan de FAC vragen een visie op te stellen op de manier waarop er in de toekomst met de contributie moet worden omgegaan.

Volgens *Passtoors* zijn er andere bonden die niet of slechts gedeeltelijk indexeren. Het is echter mogelijk eerst een besluit te nemen over het al dan niet voortzetten van het bestaande beleid inzake de contributie en pas daarna de begroting van 2026 in stemming te brengen. *De voorzitter* was al van plan het zo te doen. *Van Zutphen* werpt tegen dat er een schizoïde situatie ontstaat als de begroting wordt aangenomen terwijl het onderliggende contributiesysteem net is weggestemd. *Passtoors* ziet daar geen praktisch bezwaar in. *Heine* roept nogmaals op de gebruikelijke werkwijze te volgen en de begroting aan te nemen met de bijbehorende 3,3% indexering.

Tjiam verduidelijkt dat de indexering van oktober 2025 de contributie van het laatste kwartaal van 2025 en de eerste drie kwartalen van 2026 bepaalt. Voor de indexering in het laatste kwartaal van 2026 wordt in de begroting een raming gemaakt.

Derksen-Harmsen stelt voor om bij de onderzoeken voor het MJBP ook te informeren hoe de clubs tegenover de contributie en mogelijke vormen van differentiëring staan.

De voorzitter vraagt de Ledenraad in te stemmen met het voortzetten van het tot nu toe gevoerde beleid inzake de contributie en de begroting. In de vergadering van juni komt er dan een voorstel voor het onderzoeken van de contributie, of – als het onderzoek al is gedaan – zo nodig een voorstel voor het wijzigen ervan. De Ledenraad reageert met algemene instemming.

Coenjaerts licht nu het door hem ingediende amendement toe. Hij vindt het vreemd dat er veel geld naar het NK klassiek gaat en niets naar het NK E-Chess, dat als officieel kampioenschap eveneens

ondersteuning zou moeten krijgen. *Heine* antwoordt dat het ook hier gaat om al langer bestaand beleid; niet alle officiële evenementen staan op de lijst van kernevenementen. Verder merkt hij op dat het bedrag van 5.000 euro in het amendement niet is onderbouwd en dat 60.000 euro voor het NK Klassiek al een krappe begroting is. Als penningmeester is *Heine* allergisch voor het aanpassen van de begroting in dezelfde vergadering waarin zij in stemming wordt gebracht, omdat daarmee het hele proces van totstandkoming wordt doorkruist. Aanpassingen doen kan wat hem betreft wel, maar in een eerder stadium.

Ook *Binnendijk* is geen voorstander van het amendement en waarschuwt voor de neiging om geld dat ergens niet nodig blijkt meteen aan iets anders uit te geven. De genoemde toernooien worden niet beter van de extra steun. Het gaat om een fors bedrag voor een korte reeks eendaagse evenementen, waaraan alleen op schaaksites aandacht wordt besteed. *Coenjaerts* werpt tegen dat de exposure tijdens de zeven dagen van het NK Klassiek ook nihil is, terwijl dat toernooi veel geld kost. Daarbij is het NK Vrouwen de laatste jaren niet meer representatief geweest. *Heine* vindt dat die discussie niet in deze vergadering aan de orde is, maar bij de opstelling van de begroting van 2027 thuishoort. Volgens *Coenjaerts* moet er nu eenmaal eerst een begroting zijn voordat er een amendement kan worden voorgesteld. *Heine* antwoordt dat het mogelijk is om tijdens het proces van opstellen vragen te stellen en voorstellen voor aanpassingen te doen.

Derksen-Harmsen is dat met *Heine* eens, maar vindt wel dat het NK E-Chess een kernevenement moet worden, aangezien er een grotere groep mee kan worden bereikt. Dan moet er worden nagedacht hoe de exposure is te vergroten en te benutten. *Milort* valt haar bij dat juist internetschakers vaak mee willen doen aan blitz- en rapidtoernooien, wat een kans is om hen lid te maken. Daar mag wel een bedragje tegenover staan.

Driessen vindt dat een amendement bij een begroting niet goed past bij de adviserende rol van een Ledenraad. Het past beter bij die rol het bestuur vooraf te vragen de prioriteiten voor een nog op te stellen begroting aan te passen. Volgens *Coenjaerts* komt de rol van de Ledenraad dan neer op tekenen bij het kruisje. *De voorzitter* zegt dat het recht om wijzigingen voor te stellen bestaat, maar dat een amendement tot de ongemakkelijke situatie kan leiden dat het bestuur twijfelt of het nog wel de verantwoordelijkheid wil dragen. *Coenjaerts* wil zijn amendement intrekken op voorwaarde dat er in de voorjaarsvergadering beleidsmatig over het onderwerp wordt gepraat. *De voorzitter* gaat daarmee akkoord.

Desgevraagd zegt *Heine* dat het een heel gewone situatie is als de Ledenraad in een vergadering suggesties of voorstellen doet aan het bestuur om deze of gene kwestie – zoals het opstellen van de begroting – op een bepaalde manier aan te pakken. Zo is het in de Bondsraadtijd altijd gegaan.

De begroting en het jaarplan worden aangenomen met twee tegenstemmen.

In het verslag van de FAC staat dat deze commissie ‘voorheen voornamelijk buiten de bondsraad stond’. Dat is volgens *dhr. De Boer* niet helemaal waar: de FAC is een door de Bondsraad ingesteld orgaan om advies te geven over financiële stukken. De Ledenraad kan de FAC ook weer die functie geven.

De Boer vindt dat contributieverhogingen per 1 januari moeten ingaan, tegelijk met het jaarplan. Hij adviseert het bestuur terug te komen op de zojuist goedgekeurde tussentijdse verhoging. *De voorzitter* neemt hier nota van en belooft dat Tjiam er nog op ingaat.

De vergadering last na dit punt een kwartier pauze in.

7. Ter besluitvorming: Opgaen OSBO in KNSB

- *Voorstel opgaan OSBO in KNSB*
- *Bijlage: Verzoek OSBO*

De voorzitter legt uit dat de bestaande begroting van de OSBO bij opgaan wordt geïmplementeerd in die van de KNSB. Er is afgesproken dat dezelfde activiteiten worden gecontinueerd. Als de clubs in de afdeling Oost meer zouden willen, zouden ze ook meer contributie moeten afdragen.

Kanbier vraagt of al in beeld is welke vrijwilliger de activiteiten gaat coördineren. Als dat niet zo is, wil hij weten welke activiteiten niet doorgaan en wat anders de extra kosten voor het Bondsbureau zijn. *De voorzitter* antwoordt dat dhr. Blom bereid is de rol van coördinator op zich te nemen. Als zich iemand anders aanmeldt doet hij een stapje terug. Alle commissies zijn volledig bemenst met vrijwilligers en de organisatie van toernooien is in handen van de clubs. *Poland* maakt uit het functieprofiel voor de coördinator op dat de KNSB alleen het financiële werk overneemt.

De voorzitter beantwoordt nog een aantal andere vragen. Als een vrijwilliger stopt terwijl er nog geen opvolger is, kijkt het bestuur wat gezien het takenpakket een goede oplossing is. De KNSB heeft de OSBO laten weten dat het zonder vrijwilligers lastig wordt; zo zijn ze voor schoolschaak onontbeerlijk. Er is afgesproken dat er een soort huishoudelijk reglement wordt opgesteld met de bevoegdheden van verenigingen.

Dhr. Hoffer (die erbij zegt niet namens de OSBO te spreken) laat weten dat Blom hem in oktober heeft verteld dat er in de lopende zaken niet veel veranderingen zullen zijn. Er zal langzaam maar zeker een integratie plaatsvinden. Voor het vullen van de commissies bleken er na het besluit tot opheffing zelfs méér kandidaten te zijn.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

Mijnheer is verheugd over deze stap van de OSBO, speciaal omdat die bond als mede-initiatiefnemer van de SOS-competitie aan de basis heeft gestaan van het traject dat zulke samenvoegingen mogelijk heeft gemaakt.

Desgevraagd zegt *de voorzitter* dat een aantal kleine bonden speelt met de gedachte aan fusie en de ontwikkelingen in afdeling Oost zeer belangstellend volgt. *Poland* memoreert dat de NHSB weliswaar als partner voor de pilot heeft gefungeerd, maar dat fusie/opheffing voor deze bond financieel ongunstig bleek. Volgens *Milort* geldt dat laatste ook voor de HSB.

8. Ter besluitvorming: KNSB-competitie

- *Voorstel SGS 9 ronden 5^e en 6^e klasse KNSB-competitie*
- *Advies bestuur bij voorstel SGS aanpassing competitie*

Dhr. Tijdeman recapituleert het advies van het bestuur, waarna SGS-voorzitter dhr. Van Lingen het voorstel van de SGS voorleest. Van Lingen merkt op dat het bestuur van zijn club de enquête van de KNSB niet heeft gezien. Deze was alleen gestuurd naar de wedstrijdleider extern, die het mailtje over het hoofd heeft gezien. De Raadsleden wordt nu om hun mening gevraagd.

In verband met het argument dat te grote niveaoverschillen in de poules moeten worden voorkomen merkt *Derksen-Harmsen* op dat er op dit moment een poule is met twee teams die veel sterker zijn dan de rest. Had dat niet kunnen worden voorkomen? *Tjiam* antwoordt dat het duidelijk om een uitzondering gaat. Het betreft twee teams die vorig seizoen middenmoter waren en er daarna een aantal sterke spelers bij hebben gekregen. Omdat de spelers pas twee maanden na het maken van de indeling hoeven te worden opgegeven, vallen zulke uitzonderlijke situaties niet goed te voorkomen.

Driessen memoreert dat hij in het door hem geschreven stuk drie voorwaarden onderscheidt waaraan een goede competitie moet voldoen: beperkte krachtverschillen, beperkte reisafstanden (vooral voor de lagere klassen) en de mogelijkheid voor spelers van elk niveau (ook als het laag is) om in te stappen. De laatste voorwaarde vindt hij de belangrijkste, omdat de schaakcompetitie voor iedereen toegankelijk moet zijn. De laagste klasse moet een instapklasse zijn. Als er in die klasse grote niveaoverschillen zijn, werkt dat demotiverend en haken beginnende spelers snel af. Op dit moment zijn de niveaoverschillen in de Zesde Klasse inderdaad erg groot. Terwijl je daar teams zou verwachten met

een Elogemiddelde tussen 1400 en 1600 (maximaal 1700), is er bijvoorbeeld een poule met vier teams van 1800-niveau. De bandbreedte per klasse zou niet meer dan 150 of 200 moeten zijn. De invoering van de Zevende Klasse is volgens *Driessen* dan ook zeer gewenst. Daar komt nog bij dat omschakelen naar poules van tien teams in de Vijfde en Zesde klasse ertoe zal leiden dat er nog meer invallers moeten worden opgesteld, terwijl er nu al veel NO's zijn. Vast lid worden van een team is een commitment, en de drempel daarvoor wordt hoger als het aantal ronden naar negen gaat.

Driessen merkt op dat de enquête met name vragen stelde aan degenen die al competitie speelden. Het zou interessant zijn te weten wat de anderen vinden; wat maakt dat zij niet meedoen? Het lijkt hem een goed idee een werkgroep of commissie in te stellen om over een goede inrichting van de competitie na te denken.

Derksen-Harmsen is het met dat laatste eens, maar gelooft niet dat het probleem met de 1800-teams in de Zesde Klasse wordt opgelost door een extra klasse in te voeren. Er gaat iets niet goed, maar het is niet duidelijk wat. Mogelijk heeft het te maken met de instroom van nieuwe teams.

Dhr. De Graaf verwacht dat grotere poules ook bij invoering van een Zevende Klasse mogelijk zijn, gezien het grote aantal teams. Het lijkt hem goed te onderzoeken of de reisafstanden een belangrijke reden zijn om geen competitie te spelen.

Tijdeman gelooft niet dat er draagvlak is voor negen ronden, want dan had de KNSB het wel gehoord. *Van Lingen* werpt tegen dat de respons op de enquête maar 30% was en dat er niet naar dit punt is gevraagd. *Tijdeman* vraagt waar dan de betrokkenheid van de betreffende spelers uit blijkt. Volgens *Tjiam* is daar door de beperkte respons geen beeld van.

Kanbier betreurt het dat de Ledenraad de enquête niet heeft gezien en alleen een summiere uitleg heeft gekregen, zonder cijfers. Op die manier is het lastig discussiëren.

Toen *Poland* op de ALV van de NHSB iets zei over de mogelijke invoering van de Zevende Klasse, bleek dat die bij geen enkele club bekend was. Ook de enquête was onbekend. Als hij mensen om hun mening vroeg hadden ze geen idee.

Arns is tegen de invoering van de Zevende Klasse, omdat hij verwacht dat de reisafstanden daardoor toenemen. Voor spelers uit Overijssel zijn die afstanden nu vaak al groot; wedstrijden in Groningen of Nijmegen komen voor. *Arns* pleit voor een ratingboven grens voor instromende teams.

De voorzitter vraagt of de vergadering vindt dat er genoeg informatie is om een keuze te maken. Een duidelijke meerderheid van het aantal handen gaat omhoog.

Als er niet genoeg informatie is voor een besluit om de poules te vergroten, dan geldt volgens *Van Zutphen* hetzelfde voor invoering van de Zevende Klasse. *De voorzitter* antwoordt dat het tweede in de lijn ligt van bestaand beleid. *Tjiam* merkt op dat er in het seizoen 2019-2020 al een Zevende Klasse heeft bestaan. Ook in die zin is er dus sprake van bestaand beleid. *Van Lingen* werpt tegen dat het maar om twee poules ging. En bij de evaluatie in de Bondsraad na het seizoen is alleen gevraagd of er in de situatie van dat moment moest worden doorgedaan met de Zevende Klasse, dus niet in het algemeen of herinvoering bij een groter aantal teams zin zou hebben.

Op een vraag waarom de Zevende Klasse destijds is afgeschaft, antwoordt *Kanbier* dat er maar twee poules waren, wat tot enorme reisafstanden leidde. Hij weet dit omdat een team van zijn club in de Zevende Klasse speelde. De niveauverschillen in de Zesde Klasse waren toen misschien wel kleiner dan nu.

De voorzitter vraagt of de vergadering de invoering van de Zevende Klasse goedkeurt. Na enige protesten dat er onvoldoende informatie is, verduidelijkt hij dat het alleen gaat om de vraag of aan het bestaande beleid, dat inhoudt dat het aantal klassen indien nodig wordt uitgebreid, mag worden

vastgehouden. Of is er zoveel onduidelijkheid dat de invoering moet worden uitgesteld, ook als het voorstel van de SGS zou worden verworpen?

Driessen zegt dat de Zevende Klasse in zijn vereniging belangrijk wordt gevonden. Schaken moet voor iedereen zijn. Het lijkt hem wel belangrijk al vóór de invoering de tijd te nemen om te onderzoeken hoe onwenselijke situaties zijn te voorkomen. *Driessen* denkt dat er minimaal tien poules nodig zullen zijn om de reisafstanden in de Zevende Klasse hanteerbaar te houden. Het Bondsbureau kan kijken of het lukt een voor iedereen aanvaardbare indeling te maken. Als daarbij blijkt dat sommige teams in de periferie toch te ver moeten reizen, kunnen die bijvoorbeeld de mogelijkheid krijgen in de Zesde Klasse te blijven. Al met al zal het volgens *Driessen* prima te doen zijn. Hij verwacht dat het zelfs mogelijk is om tegelijkertijd poules van tien teams in te voeren in de Vijfde Klasse (niet in de Zesde). *Driessen* tekent hierbij aan dat een veronderstelling achter het plan voor de Zevende Klasse is dat het aantal teams blijft groeien.

De voorzitter stelt voor de stemming over dit punt te schrappen, aangezien er blijkbaar nog veel onduidelijk is en de tijd beperkt is. Hij wil vóór de reguliere Ledenraad van juni 2026 een extra vergadering inlassen om een besluit te nemen. Dat kan niet in de junivergadering gebeuren, omdat die te kort voor het begin van de competitie zit. *Van Zutphen* vraagt hoe het bestuur dan tegemoet denkt te komen aan de behoefte aan meer informatie. Hij vindt dat *Driessen* al een goede motivering voor de Zevende Klasse heeft gegeven: het beperken van de ratingverschillen. *De voorzitter* antwoordt dat niet iedereen er zo over denkt. *Milort* vindt de gang van zaken procedureel niet correct en zegt dat meer aanwezigen dat vinden. *De voorzitter* zegt dat het bestuur veel aandacht zal besteden aan het uitwerken van de competitieopzet. Als de Ledenraad het wil kan er een werkgroep worden ingesteld die daarbij adviseert.

Vervolgens vraagt *de voorzitter* of men vindt dat er op dit moment voldoende informatie is om over de invoering van de Zevende Klasse te stemmen. De opgestoken handen vormen een minderheid. Daarop besluit *de voorzitter* dat er een extra Ledenraadsvergadering wordt georganiseerd. Het bestuur zal de raad een mail sturen met aanvullende informatie.

Mijnheer vraagt het woord voor een relativerende noot bij de soms nogal felle discussie die net is gevoerd: het is in feite een luxe dat er over een extra klasse kan worden gediscussieerd. Het is een gevolg van het feit dat het in 2018 ingevoerde competitie-systeem zo'n succes is geworden.

9. Ter besluitvorming: Instellen commissies + benoemen leden

1. *Coördinatiecommissie*
2. *Financiële Advies Commissie*
3. *Profielen leden selectiecommissie*

Er is niemand van de Coco aanwezig. Na overleg per app van *de voorzitter* met commissievoorzitter De Lange is besloten de punten 1 en 2 toch in stemming te brengen.

1. Over het reglement van de Coco zijn geen vragen. Het wordt met algemene stemmen vastgesteld.

2. Voor de FAC staan Coenjaerts, De Graaf, Van Zutphen en Kanbier kandidaat. *Kanbier* meldt dat de kandidaten het niet wenselijk vinden als over drie jaar in één keer de gehele FAC zou moeten worden vervangen. Na overleg met de Coco en het Bondsbureau stellen zij daarom voor dat Coenjaerts en Kanbier zich kandideren voor een termijn van twee jaar en de beide anderen voor drie jaar. *De voorzitter* noemt dit een heel praktisch voorstel. Met het oog op onvoorziene omstandigheden lijkt het *Passtoors* beter af te spreken dat een eventuele herbenoeming voor Coenjaerts en Kanbier voor over twee jaar wordt geagendeerd, maar iedereen formeel voor drie jaar aan te stellen. Daar is *de voorzitter* het mee eens.

In deze laatste vorm wordt het voorstel in stemming gebracht en met algemene stemmen aangenomen.

3. Voor de Selco zijn nog geen leden gevonden. De Coco heeft voorgesteld dat Raadsleden met een HR-achtergrond met ondersteuning van het Bondsbureau mensen gaan benaderen. Daarbij wil men uitgaan van zowel de oorspronkelijke functieprofielen als de kennis van de expertise die de Ledenraad op dit moment al heeft.

10. Ter besluitvorming: Instellen vrijwilligersvergoeding voor leden AB

- *Voorstel indienen vrijwilligersvergoeding leden AB KNSB*

De voorzitter licht toe dat dit voorstel is voortgekomen uit een efficiëncyslag op het Bondsbureau.

Passtoors vraagt of er binnen het bestuur naar wordt gekeken als er zeer grote verschillen in reiskosten blijken te zijn. *De voorzitter* verwacht dat er in zo'n geval inderdaad iets dergelijks gebeurt. Met onvoorziene zaken moet praktisch worden omgegaan.

Van Zutphen zou graag een beeld hebben van de betreffende uitgaven in eerdere jaren. Wat is het beleid ten aanzien van de onkosten en waar is dat te vinden? *De voorzitter* antwoordt dat het om nieuw beleid gaat, dat nog zichtbaar moet worden gemaakt. Het bestuur is niet verplicht het aan de Ledenraad voor te leggen, maar vond het beter dat wel te doen. De voorgestelde vergoeding is niet ruim. *De voorzitter* verwacht dat die van hem misschien net de kosten dekt.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

11. Stukken ter info

- *Voortgangsreportage aan Ledenraad*

- *Vergaderschema 2026*

De voorzitter vraagt de Raadsleden per mail te laten weten welke zaken zij belangrijk vinden om in volgende voortgangsreportages op te nemen.

Bij het vergaderschema moet de extra in te lassen vergadering over de KNSB-competitie (die bij het schrijven van dit verslag reeds was gehouden, op 13 januari) worden gedacht.

Desgevraagd zegt *de voorzitter* dat de wens van onder meer de FAC om de beeld- en opinievormende vergadering naar het voorjaar te verplaatsen, wordt meegenomen in het overleg met de Coco.

12. Rondvraag

De voorzitter merkt op dat het prettig was een deel van de vragen per mail te ontvangen en al voor de vergadering te kunnen beantwoorden. *Kanbier* tekent aan dat de werkgroep Verdienmodellen de mail van het Bondsbureau met antwoorden op vragen niet heeft gekregen. *De voorzitter* antwoordt dat deze mail niet bedoeld was voor de werkgroepen (waarvan de leden geen lid van de Ledenraad hoeven te zijn).

Volgens *Milort* levert buitenschaak ledenaanwas op. Hij vraagt of de KNSB dit door middel van (promotie)activiteiten stimuleert. *De voorzitter* antwoordt dat het organiseren van activiteiten op club- en regionaal niveau een doelstelling van de KNSB is. Als de bond weet dat er bepaalde mogelijkheden of activiteiten zijn, kan daar aandacht aan worden besteed.

Coenjaerts stelt voor te kijken of het mogelijk is om kadercursussen open te stellen voor Vlamingen. Als het lukt enige van hen te trekken zullen er eerder voldoende deelnemers zijn om een cursus te laten doorgaan. *De voorzitter* zegt dat ook dit aan de orde komt in het contact met de commissie Verdienmodellen.

Coenjaerts merkt op dat het indelingsprogramma Swiss Master niet meer voldoet aan het meest recente FIDE-reglement inzake weerstandspunten. Bovendien is het programma qua functionaliteit sterk verouderd. Heeft het nog meerwaarde dat de KNSB een eigen programma in de lucht houdt en blijft actualiseren, of is het beter eenmalig te investeren in een licentie voor een commercieel programma? *Tjiam* zal dit opnemen met de verantwoordelijke op het Bondsbureau. *Coenjaerts* vindt

het kwalijk dat kopers van een licentie voor Swiss Master niet worden geïnformeerd dat het programma de weerstandspunten niet goed berekent. De voorzitter neemt hier nota van.

Desgevraagd zegt *Tjiam* dat de mogelijkheid om namens een ander, niet aanwezig lid te stemmen in de statuten of het algemeen reglement is opgenomen.

Kanbier vraagt of het wenselijk is om punten waarbij een toehoorder komt spreken voortaan onder aan de agenda te zetten, zodat de gastspreker een minder groot deel van de vergadering hoeft bij te wonen. *De voorzitter* beaamt dat dit de doelstelling is.

Poland noemt de manier waarop het Bondsbureau functioneert geen houdbare zaak. Er zijn te veel activiteiten, die vaak niet worden afgemaakt. Het Bondsbureau zou veel minder moeten organiseren en meer faciliterend moeten optreden. Het beleid is te afhankelijk van personen. Als zij vertrekken, zoals binnenkort met dhr. Stolk en *Tjiam* het geval is, verdwijnt er kennis. Er zou controle op het beleid moeten zijn en moeten worden gekeken of zaken kunnen worden uitbesteed. Er kan bijvoorbeeld een bedrijf worden gezocht om de competitie te organiseren. Dat hoeft niet duurder te worden, het Bondsbureau hoeft alleen toezicht te houden. De organisatie moet flexibeler worden, met meer tijdelijke krachten. Nu er vacatures komen is dat een goed moment om het tegen het licht te houden. *De voorzitter* betreurt Polands kwalificatie van het Bondsbureau en meent aan de gezichten in de zaal te hebben gezien dat hij daarin niet alleen staat. Het komen en gaan van personeelsleden is een normale en gezonde zaak. De taakinvulling en het functioneren van hun opvolgers zijn een zaak van het bestuur, dat er zijn uiterste best voor zal doen.

Van Zutphen memoreert dat hij en anderen zijn voorgedragen door regionale bonden. Hij stelt voor om die bonden nu ook gezamenlijk iets terug te koppelen over het werk dat de Ledenraad doet. De voorzitter vindt dit een goed punt en neemt het op met de Coco.

Eppinga maakt van de gelegenheid gebruik om *Dharma Tjiam* te danken voor zijn tomeloze inzet gedurende een decennium als directeur. De vergadering laat met een applaus haar instemming blijken.

13. Sluiting

Ook *de voorzitter* had *Tjiam* willen danken, maar hij vermoedt dat dit toch niet diens laatste optreden zal zijn nu er een extra vergadering wordt ingelast. Hij dankt de aanwezigen en wenst hun een behouden thuiskomst. De vergadering wordt om 16.11 uur gesloten.